

Dokumenttype:	Revideres av:	Godkjent av:	Ansvarlig enhet:
Prosedyre	Eva Elisabeth Eek	Ellen Pedersen	Oppvekst og utdanning
Revideres innen:	Versjon:	Godkjent dato:	Prosesseier:
29.11.2023	8.0	15.01.2023	Silje Hobbel

BHG Standard for tilsyn med barnehager

Standard for Moss kommunes kontroll av at barnehagene drives etter gjeldende regelverk
Gjelder kommunale og private barnehager

Innhold:

Om tilsyn - lovgrunnlag

Årshjul

Risikovurderinger

Tema for veiledning og tilsyn

Tilsyn med økonomiske forhold

Ulike former for tilsyn

Om tilsynsrapportene

Diverse om kvalitetssikring og internkontroll

Kilder til informasjon om om gjeldende og nytt eller endret lovverk

Kilder til informasjon om regeletterlevelse

Dokumenttype:	Revideres av:	Godkjent av:	Ansvarlig enhet:
Prosedyre	Eva Elisabeth Eek	Ellen Pedersen	Oppvekst og utdanning
Revideres innen:	Versjon:	Godkjent dato:	Prosesseier:
29.11.2023	8.0	15.01.2023	Silje Hobbel

Om kommunens påse-rolle og tilsyn

Kommunen har ansvar for å påse at barnehagene i kommunen drives i samsvar med gjeldende regelverk, jf. § 10, første ledd, som lyder:

§ 10 Barnehagemyndighetens ansvar

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning om og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Kommunens ansvar for å føre tilsyn barnehagene følger av barnehageloven § 53, som lyder:

§ 53 – kommunens tilsyn med barnehagene

Kommunen fører tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Kommunen kan gi pålegg til barnehagen om å rette uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen fatte vedtak om tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten.

Foreldrerådet skal få mulighet til å uttale seg før kommunen fatter vedtak om stenging.

Barnehagen skal uten hinder av taushetsplikt legge frem alle opplysninger som kommunen trenger for å føre tilsyn. Barnehagen skal gi kommunen adgang til barnehagens lokaler.

Av forarbeidene til loven fremgår det at «kommunen skal ved godkjenningen og gjennom aktiv veiledning og tilsyn påse at barnehagene i kommunen drives i tråd med de krav som settes i barnehageloven.» Kommunen har følgende tre virkemidler for å påse regelletterlevelse i barnehagene:

- Godkjenning av barnehagene
- Tilsyn med barnehagene
- Veiledning av barnehagene

Kommunen har en dobbeltrolle som både barnehageeier og barnehagemyndighet. I Moss er rollen som barnehagemyndighet tillagt en egen stab tilknyttet kommunalombudet kultur, oppvekst og aktivitet, enhet barnehage. De ansatte har barnehagefaglig kompetanse, og lang erfaring fra arbeid i og med barnehager. Kommunen har etablert et tydelig organisatorisk og praktisk skille mellom eieroppgaver og myndighetsoppgaver, for å sikre likebehandling og uavhengighet, jf. barnehageloven § 11, som lyder:

§ 11 Krav til likebehandling og uavhengighet

Kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet. Kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som eier når dette er egnet for å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet.

Kommunen skal gjennom aktiv veiledning og tilsyn påse at barnehagene etterlever regelverket på barnehageområdet.

Dokumenttype:	Revideres av:	Godkjent av:	Ansvarlig enhet:
Prosedyre	Eva Elisabeth Eek	Ellen Pedersen	Oppvekst og utdanning
Revideres innen:	Versjon:	Godkjent dato:	Prosesseier:
29.11.2023	8.0	15.01.2023	Silje Hobbel

Kommunen tar selv stilling til hvor ofte, og hvilket virkemiddel som skal benyttes for å påse regeletterlevelse. Bruken av virkemidler må være forsvarlig, og basert på risikovurderinger på grunnlag av innhentet dokumentasjon, kjennskap til barnehagen og henvendelser fra foresatte eller andre.

Barnehagemyndigheten har utarbeidet en oversikt over barnehageeiers plikter etter barnehageloven, denne ajourholdes i henhold til loven og eventuelle nye bestemmelser i lov og forskrift. Oversikten gjøres kjent for barnehagene.

Når kommunen velger veiledning eller tilsyn som metode for å påse regeletterlevelse, skal bakgrunn og hvilke vurderinger som er gjort og vektlagt beskrives og begrunnes.

Verken barnehageloven eller forarbeidene gir føringer for hvordan eller hvor ofte tilsyn skal gjennomføres. Det er altså ingen ubetinget tilsynsplikt. Det er ikke stilt krav til frekvens, metode eller innhold i tilsynene. Moss kommune gjennomfører tilsyn når det er grunnlag for det, i tråd med risikovurderinger, årshjul for barnehagemyndighetens arbeid og plan for tilsyn/veiledning.

Alt barnehagemyndigheten fører tilsyn med eller veileder på, kommenterer, påpeker eller pålegger gjennom tilsyn skal være hjemlet i lov om barnehager og tilhørende forskrifter.

Årshjul

Barnehagemyndigheten arbeider etter årshjul for ansvar og oppgaver. Tilsyn er nedfelt i årshjulet for å sikre at det blir gjennomført. Informasjon til enhetsleder og enhetsleders oppgaver i forbindelse med tilsyn er nedfelt i barnehagemyndighetens årshjul for ansvar- og oppgavefordeling.

Stedlig tilsyn og veiledning er fordelt ut over året i årshjulet, og eventuelle dokumenttilsyn er fastsatt. Hendelsesbaserte tilsyn kan komme i tillegg.

Risikovurderinger

Risikovurdering er en løpende vurdering av sannsynligheten for, og konsekvensen av, brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven med forskrifter.

Risikovurderinger skal ligge til grunn for myndighetens valg av virkemiddel.

Risikovurderingene tar utgangspunkt i barnehageeiers lovpålagte oppgaver i hht Lov om barnehager med forskrifter. På bakgrunn av kjennskap til eiers regeletterlevelse foretas en risikoanalyse. Barnehagemyndigheten har flere kilder til informasjon om regeletterlevelse i den enkelte barnehage – se liste under egen overskrift i denne rutinen.

Kommunen kan foreta områdekartlegginger som kunnskapsgrunnlag for risikovurderingene og valg av virkemiddel og temaer. Eksempler på områdekartlegging kan være:

- Bemanning, antall barn og areal
- Opptaksprosess
- Håndtering av §§ 31 og 37
- Rapport om arbeid med norskspråklige tiltak for minoritetsspråklige barn
- Befaringer i barnehagene
- Årsplaner

Dokumenttype:	Revideres av:	Godkjent av:	Ansvarlig enhet:
Prosedyre	Eva Elisabeth Eek	Ellen Pedersen	Oppvekst og utdanning
Revideres innen:	Versjon:	Godkjent dato:	Prosesseier:
29.11.2023	8.0	15.01.2023	Silje Hobbel

Som et utgangspunkt for risikovurderingen, benyttes skjemaet «Risikovurdering: kartlegging, vurdering og virkemiddel». I tillegg registrerer barnehagemyndigheten enkelte henvendelser fra styrer/eier gjennom året. Ved gjentatte henvendelser eller henvendelser på samme tema fra flere barnehager, vurderes behov for tilsyn eller veiledning i en eller flere barnehager. Veiledningssamlinger kan være aktuelt. Eksempler på henvendelser som registreres er funksjonene i Visma Flyt Barnehage, forståelse og beregning av bemanning og areal og forståelse/tema rundt §§ 31 og 37.

Barnehagemyndigheten skal vurdere sannsynlighet for, og konsekvenser av lovbrudd eller uforsvarlige forhold. På bakgrunn av risikovurderingen velges om, og eventuelt hvilke barnehager, det skal gjennomføres tilsyn i og om og eventuelt hvilke barnehager som skal få veiledning. Tema og tidspunkt for gjennomføringen fastsettes. Gjennom dette arbeidet vil barnehagemyndigheten sikre at tema og virkemiddel er relevante.

Risikovurderinger gjennomføres to ganger i året, og ut fra denne settes opp en plan for aktiviteten neste halvår med hvilke virkemidler som skal benyttes. Planen føres inn i årshjulet for barnehagemyndigheten og gjennomføres i tråd med dette.

Tema for veiledning og tilsyn

Målet med tilsyn er at barnehagene etablerer en praksis som er i tråd med regelverket, og skal sikre god kvalitet i barnehagene.

Tilsyn er kontroll av at barnehagene i kommunen drives i samsvar med barnehageloven og tilhørende forskrifter, og innenfor sin godkjenning. Alle barnehager i kommunen er godkjente etter barnehagelovens §§ 14 eller 15.

Barnehagemyndigheten må holde seg oppdatert på lovverket den skal veilede på. Det innebærer at barnehagemyndigheten må ha god kjennskap til eieroppgaver så vel som egne oppgaver i loven (se prosedyre for sikring av kommunens arbeid som barnehagemyndighet og oversikt over eiers plikter).

Behovet for dokumentasjon i forbindelse med veiledning og tilsyn avhenger av tema. Tema for tilsyn settes etter nøye vurderinger fra barnehagemyndigheten. Barnehagemyndigheten vurderer, ut fra kjennskap til barnehagene og dokumentasjon, hvilket faglig tema det skal legges spesielt vekt på ved tilsyn.

Eierplikter er blant annet:

- Ansvar for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og forskrifter (lovens § 7)
 - Drift iht barnehagens godkjenning med eventuelle vilkår, bl.a arealutnyttelse, antall barn og deres alder
 - Foreldreråd og samarbeidsutvalg (lovens § 4)
 - Forsvarlig ledelsesressurs (lovens § 24)
 - Bemanningskrav; pedagognorm og grunnbemanning – forsvarlig og tilstrekkelig bemanning (lovens §§ 25, 26 og forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager)
 - Opptak iht reglene for samordnet opptak og saksbehandlingsregler (lovens § 17 og forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak til barnehage)
 - Vedtekter (lovens § 8)
 - Barnehagens internkontroll (lovens § 9)

Dokumenttype:	Revideres av:	Godkjent av:	Ansvarlig enhet:
Prosedyre	Eva Elisabeth Eek	Ellen Pedersen	Oppvekst og utdanning
Revideres innen:	Versjon:	Godkjent dato:	Prosesseier:
29.11.2023	8.0	15.01.2023	Silje Hobbel

- Politiattest (lovens § 30)
- Taushetsplikt (lovens § 44)
- Opplysningsplikt (lovens §§ 45 og 46)
- Helsekontroll av barn og personale (lovens §§ 50)

Tilsyn med økonomiske forhold

Ansvar for økonomisk tilsyn er overført til UDIR 01.01.2022. Økonomisk tilsyn skal først og fremst sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna i barnehagen til gode.

Hvert år leverer private barnehager resultatregnskap, som kontrolleres av kommunen og statsforvalteren. Slik rapportering foregår i rapporteringsportalen i Basil. Kommunen kontrollerer at alle offentlige tilskudd er korrekt rapportert.

Ulike former for tilsyn

Barnehagemyndigheten kan utføre flere typer tilsyn. Hvilken form for tilsyn som benyttes vurderes individuelt ut fra tema og alvorlighetsgrad.

Dokumenttilsyn

Barnehageeier/styrer svarer skriftlig på utvalgte spørsmål og/eller framskaffer informasjon/dokumentasjon innen gitt frist. Barnehagemyndigheten gjennomgår dokumentasjonen, og vurderer opp mot regelverket. Dersom tilsynet avdekker avvik, utarbeides det en foreløpig rapport med varsel om pålegg om retting. Barnehagen kan innen tre uker uttale seg om den foreløpige tilsynsrapporten. Det utarbeides en endelig tilsynsrapport, eventuelt med pålegg om retting av lovbrudd eller uforsvarlige forhold. Dersom det ikke avdekkes lovbrudd eller uforsvarlige forhold, kan foreløpig tilsynsrapport utelates. Barnehagen har allikevel rett til å uttale seg om innholdet i tilsynsrapporten. Tilsynet avsluttes dersom det ikke foreligger lovbrudd eller uforsvarlige forhold, eller når kommunen har mottatt dokumentasjon på at avvik er rettet.

Stedlig tilsyn

Tilsynet har fastsatte tema(er) i henhold til risikoanalysen. Hvor lang tid i forveien et tilsyn skal varsles avgjøres fra tilsyn til tilsyn, ut fra tema og bekymring. Tema hentes fra barnehagelovens bestemmelser, fra Rammepplan for barnehagens innhold og oppgaver og/eller fra andre forskrifter til loven. Ved stedlig tilsyn skal det være to fra barnehagemyndigheten til stede. Øvrige deltakere som inviteres i stedlig tilsyn er i utgangspunktet (kan individuelt tilpasses):

- Eier
- Daglig leder/styrer
- Foreldrerepresentant(er)
- Representant(er) fra personale

Dersom tilsynet avdekker avvik, utarbeides det en foreløpig rapport med varsel om pålegg om retting. Barnehagen kan innen tre uker uttale seg om den foreløpige tilsynsrapporten. Det utarbeides en endelig tilsynsrapport, eventuelt med pålegg om retting av lovbrudd eller uforsvarlige forhold. Dersom det ikke avdekkes lovbrudd eller uforsvarlige forhold, kan foreløpig tilsynsrapport utelates. Barnehagen har allikevel rett til å uttale seg om innholdet i tilsynsrapporten. Tilsynet avsluttes dersom det ikke foreligger lovbrudd eller uforsvarlige forhold, eller når kommunen har mottatt dokumentasjon på at avvik er rettet.

Stedlig tilsyn gjennomføres i hovedsak etter følgende plan (kan tilpasses individuelt):

Dokumenttype:	Revideres av:	Godkjent av:	Ansvarlig enhet:
Prosedyre	Eva Elisabeth Eek	Ellen Pedersen	Oppvekst og utdanning
Revideres innen:	Versjon:	Godkjent dato:	Prosesseier:
29.11.2023	8.0	15.01.2023	Silje Hobbel

- Åpningssamtale med alle involverte
- Samtale med foreldrerepresentant
- Samtale med de ansatte
- Samtale med styrer/eier

Hendelsesbaserte tilsyn

Barnehagemyndigheten kan gjennomføre hendelsesbasert tilsyn når den finner det nødvendig. Det kan være på bakgrunn av henvendelser eller klager fra foreldre, ansatte eller andre. Det kan også gjennomføres ved påviste feil og mangler i etterspurt dokumentasjon. Om tilsynet varsles eller om det foretas et uanmeldt tilsyn avhenger av hendelsens karakter og alvorlighetsgrad.

Tilsynet avsluttes med tilsynsrapport på lik linje med andre typer tilsyn.

Barnehagemyndigheten kan vurdere om en hendelse skal utløse veiledning og ikke tilsyn. Dersom hendelsen ikke medfører et umiddelbart tilsyn, vil barnehagemyndigheten undersøke saken ved å ta kontakt med barnehagens leder, legge fram innholdet i henvendelsen og forhøre seg om leders/barnehagens opplevelse i saken.

Barnehagemyndigheten kan etterspørre og få dokumentert rutiner, hva som er gjort i saken og eventuelt videre arbeid. Ut fra dette kan myndigheten avgjøre om saken anses som ferdig eller utløser veiledning eller tilsyn. Melder skal ha tilbakemelding.

Om tilsynsrapportene

Foreløpig tilsynsrapport:

Den foreløpige tilsynsrapporten er unntatt offentlighet.

Den dokumenterer og oppsummerer funnene etter tilsyn, inneholder varsel om pålegg om retting der barnehagemyndigheten har funnet lovbrudd eller uforsvarlige forhold.

Barnehagen kan kommentere innhold og funn. Dersom barnehagen kan dokumentere at avvik(ene) ikke stemmer eller er rettet kan pålegget tas bort. Det vil da ikke bli gitt pålegg om retting i den endelige tilsynsrapporten.

Endelig tilsynsrapport:

Endelig tilsynsrapport er offentlig.

Rapporten dokumenterer og oppsummerer endelige funn etter tilsyn. Kan kommenteres dersom kommunen går direkte til endelig tilsynsrapport. Det skjer dersom det ikke avdekkes lovbrudd eller uforsvarlige forhold og det ikke må varsles pålegg om retting.

Dersom tilsynet avdekker lovbrudd eller uforsvarlige forhold, som blir satt som avvik vil endelig tilsynsrapport inneholde pålegg om retting og frist for å dokumentere hvordan avvik er rettet eller skal rettes. Normalt er fristen 2 måneder.

Tilsynsrapporten skal inneholde informasjon om klagerett, rett til innsyn i sakens dokumenter. Vedtak om pålegg om retting skal inneholde opplysning om oppsettende virkning, dvs barnehageeiers rett til å be om at vedtaket ikke blir iverksatt før klagefristen er ute, eller klagen er avgjort.

Tilsynet avsluttes når barnehagemyndigheten mottar dokumentasjon på at avvik(ene) er rettet.

Diverse om kvalitetssikring og internkontroll

Ved tilsyn opprettes saksmappe i websak+, en mappe per barnehage.

Dokumenttype:	Revideres av:	Godkjent av:	Ansvarlig enhet:
Prosedyre	Eva Elisabeth Eek	Ellen Pedersen	Oppvekst og utdanning
Revideres innen:	Versjon:	Godkjent dato:	Prosesseier:
29.11.2023	8.0	15.01.2023	Silje Hobbel

Før utsendelse av rapport/vedtak sendes rapporten til uttalelse hos den rådgiveren som deltok i tilsynet sammen med saksbehandler.

Barnehagemyndigheten rapporterer til enhetsleder om antall tilsyn og avvik to ganger årlig.

Enhetsleder orienterer politisk utvalg for oppvekst og utdanning én gang i året, fortrinnsvis etter endt kalender-/tilsynsår.

Kilder til informasjon om gjeldende og nytt eller endret lovverk:

- Stortingsmeldinger, rettslige dokumenter, lovforarbeid og veiledere, proposisjoner
- Høringer
- Nasjonale satsninger
- Forskningsresultater
- Veiledning/informasjon fra statsforvalter o.a.
- Statsforvalterens rapporter etter tilsyn med kommunene

Kilder til informasjon om regeletterlevelse:

- Områdeovervåkinger
- Årsmelding og resultatregnskap (BASIL)
- Barnehagens årsplan og vedtekter
- Informasjon innhentet fra barnehagene
- Barnehagenes arbeid med § 31
- Rapport på arbeid med § 37
- Resultat av brukerundersøkelser
- Meldinger, informasjon og kontakt fra foreldre/foresatte og ansatte
- Klagesaker
- Erfaringer/resultater fra tidligere tilsyn
- Ulike møtepunkter (ledermøter og veiledningssamlinger)
- Rapporter på arbeid med norkspråklig stimulering for minoritstesspråklige

Tilhørighet

Hvilke sider vises dette dokumentet på (opprettet automatisk):

BHG Tilsyn